Ilmub 2 korda nädalas

Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Kõnetraat nr. 4
Toimetaja kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
veeru millimeeter kuulutusküljel 3 snt. eesküljel 10 senti, tekstis 12 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Üksiku numbri hind 5 senti.

Tellimishind postiga:
1 kuu — 40 senti, 3 kuud — 125 senti, 6 kuud — 230 senti ja aastaks — 450 snt.
Välismaale poole kallim.
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postlagentuurid.

Nr. 62 (231). Jõhvis, kolmapäewal, 15. juunil 1932. a. III. aastakäik

„Mees otsib oma naist", meie lehe uus põnewusjutt Will Ambergi sulest,

hakkab ilmuma laupäevasest numbrist alates ja kujuneb kahtlemata kõigile meie romaanisõpradele meelepäraseks meelelahutajaks palavatel suvekuudel. See romaan juba esimestelt veergudelt seab lugeja üllatuse ette: kaugelt uurimisteekonnalt pikema äraoleku järele kodulinna saabuv õpetlane leiab, et tast on üleöö saanud vaene kirikurott, kes pole üksi oma varanduse kaotanud, vaid ka... poissmehepõlve. Salapäraste sepitsuste võrk on kudunud õpetlase ümber abieluahelad—võhivõõra ja tundmata naisega, kes nagu jäljetusse hauda kadunud. Mis juhtus mehega, kes läks otsima oma naist, teadmatut ja tundmatut, seda jutustab meie uue põnevusjutu autor ise juba laupäevases nr is.

Eestluse ja saksluse koostöö küsimusi.

Jõhwist lahknwa kesfkooli direktori läkitus eesti seltskonnale.

Wäga olulist huwi pakkus mõni kuu tagasi wälisministri abi A. Hellati algatatud dispuut mete ja Balti sakslaste wahekorrast. Selgus jälle asjaolu, kuiwõrd eestlased on olnud tagasihoidlikud konfliktiliste kokkupuutepunktide käsitamisel mõlemi rahwuse wahel. Meil on peaaegu ametlikult keelatud 700 aasta nimetamine, on surmraskel ajal teostatud tasumaksmine ka nendel, kes landeswehri ridades wõitlemise oma ainuõige sammu leidsid olewat püha baltluse päästmiseks. Ja kui käsitada allakirjutanu tegewuspiirkonna andmeid, siis määrib märkimist ka asjaolu, et wiimastel riigikogu walimistel jaid salsa nimekirjad Jõhwis ja mujalgi kugelt rohkem hääli, kui seda kohalikude sakslaste tõeline arw lubaks eeldada. Edasi — sakslaste leer ütleb, et baltlastele on maareformiga tehtud ränka ülekohut. Aga, mete maareformi algatajad ütlewad isegi, et ülekohus", s. t. maareform, oleks teistsugune olnud, kui mitte Liiwimaa rüütelkonna waimline juht A. von Tobien oma filosoofiaga poleks meile tõuke annud asja radikaalsemt lahendada („Waba Maa" 17. apr. s. a.). See oli loodusjõulise rahwaliikumise surwe, mis wäljakutsutud baltlaste endi poolt, aga küsitakse, misugune loodusjõud sundis meie rüütelkondi 1918. aastal nende desperaade poliitikale. Nii, et kui kõike kokku wõtta ja hinnata, siis oleks eestlastel otse üliinimlik ennastsalgawus käesolewas küsimuses, kui meie mitte ei teaks, et asja taga seisab suurel määral eestlase laiskust ja logardi omadust. Sest millega mauga Teie seletate seda, et junkrulise mõtteilmaga inimesi leidub kohtadel, millega eestlased peawad arwestama.

Eesti awaliku elu korraldajatele pakkus A. Hellati algatatud waidluses arwatawasti suurt huwi asjaolu, et osal baltisaksluse on läbi seeditud 1918./19. aastatel tehtud pööre. Axel de Vries ütleb omas lehes („Rewaler Zeitung"), et „meie saksius kodumaa mõistesse ka kodumaa rahwa mõiste liidab" ja Edmund Hunnius rõhutab („Waba Maa" 29. apr. s. a.), et „balti ühise kodumaa rahwaste ühine saatus ei jääks ainult tühipaljaks fraasiks, siis peaks kõigepealt katsutama leida seltskondlikku lähendamist eestlaste ja sakslaste wahel." Sellega wõime meie kwiteerida, et osa baltisaksluse juhte juba tunnistawad end eestimaalasteks.

Käesolewal juhul kõrwaline, aga ikkagi tõsiasi on, et sagedasti on paawsti jüngrid paawstiliikumad kui nende peremees ise. Ma ei usu, et see wäga tabaw oleks kui ma lahkuwat Jõhwi kesfkooli direktorit Gustaw Rosenbergi nimetaks paawsti jüngriks (sellelt seisukohalt muidugi, et paawstiks on balti-sakslane). Ja teiseks on mul isiklikult suur kunst omast mõtteilmast leida wäga palju showinistlikke jooni ja sellepärast ei leia ma selles midagi katti olewat, kui Eesti kooli direktoriks on sakslane. Aga awalikult wälja tulema sunnib mind siiski lahkuwa direktori aktusetõne 8. skp. Jõhwi ühisgümnaasiumis, mis peeti kooli 11. lennu wäljasaatmise puhul. Ühtlasi tuli seda wõtta direktori jumalagajätmiseks kohaliku seltskonnaga, kuna kutsutud oli kohalikke seltskonnategelasi ja endisi õpilasi. Meil jäi mulje, et kuna lahkujat ei seo kohaliku seltskonnaga teiwa- ega muu küsimus, siis kuuleme jona mis jüdamel seisab. Ja südamel seisiski paar huwitawat asja, mille olemasolust waremgi teati. Kõigepealt tuli ühiselt hinnataw tees, et eestlaste ja sakslaste koostöö on wõimalik ja tarwilik. Kuid — wahele jäi, et koostöös üheõiguliikuse põhimõttel on aluseks wajalik, kui mitte päris surnuks teha, siis alati rõhutatz reserwseisukohtadelt natuke tagasi tõmbuda. Aga kui mõlemite rahwuste wahel ühenduse aluseks wõtta härra direktori weende, et „jumal on pärisomanik, sakslane sai temalt feodaalkorras kultuuri, sakslaselt sai eestlane", siis kujuneb see koostöö põhimõtte küsimus ebamääraseks, mille wast ainult Hitler oma programmi wõtaks. Härra A. Hellat ütles Tartus rahwuslaste klubi koosolekul: „Ei saa salata, et sakslased on meil palju wäärtuslist loonud, millele oleme edasi ehitanud. Praegu oleme aga sealt edasi jõudnud". See wiimane tõsiasi ühes eestlaste omakultuuri rõhutamisega üheltpoolt tuleb kahtlematult tunnistada ning teiselt poolt tuleb tunnustada kui ühiskonnaelu tegur minewiku sotsiaalne wahekord ja selle päraldised ning asjaolu, kas sakslased andsid eestlastele kultuuri edasi meelega wõi kogemata. Kui aga baltisakslastes püsib loiaalsus ainult riigi ja, wõib olla, leiwaandja wastu, siis wõib tõesti karta, et kui eestlastel tuleks end kaitsta saksa ekspansiooni püüete wastu, siis wõib tulla, et meie sakslased on kohawalmistajatels ja lilledeandjatels tulijatele. Ja sellepärast, nii kaua kui küsimus on hinnataw nii, et balti sakslased on Eestis selleks, et siin kultuuri luua, siis peab see ei muud, kui konfliktipunkti arendama ning eitawalt tuleb asjale suhtuda, kui seda õpetatakse meie noortele kesfkoolis ja kui seda toetab kõikpaltluse ideedele lähedaljeiswad eesti pastorid.—Edasi: wõib olla päriskrooniks asjale kõlbab direktori wäited samas, et need õnnetud materjalismid ja positiwismid on seganud eestlaste ja siinsete sakslaste head koostööd (direktor on ajaloolane) Aga — lõpuks wõibki see õige olla, sest keegi ei katle selles, et baltisakslase ja maarahwa koostööks tuleb ka seda nimetada, kui üks on parun ja teine ori tema põllul.

Mis puutub aga eesli lööki wõimetuks jäänud lõwile, siis wõib see inimlikult sama arusaadaw olla, kui lahkuwa härra direktori õpetus kooliattusel kohalitule eesti seltskonnale saksa kultuuri feodaalhärralikkusest, kuid on loogika- ja taktiwaene. Ja ei maksa imestada kui teiselt poolt osa wõib ka taktikawaesusesse laskuda ja lahkujale matsilikke terwitusi järele saata. —

Lõpu eel weel üks asi. Pöörates kooli lõpetanute poole, ütles seesama härra direktor: „Kui teie ellu lähete, ärge hakake tegelasteks!" Meie asi ei ole juureida, kas selle taga seisab hoo tõusu kartus maarahwa juures wõi kloostrilikkudele tunnetele põhjendatud wäiklane hirm wõi miski muu, kuid öelda on küll, et rahwa waewaga koolitatud inimesed peawad just rahwa sekka tegelasteks minema ja kui mõni wanem ees tukub, siis üles ajama wõi ise asemele hakkama. Kloostris keskajal walmistati ette taewariigi elule, loomulik elu ütleb, et iga aeg inimese elus, ka kooliaeg, on omaette üksus. Tehakse elus wigu, olgugi noorelt, — see on hea, on õpetus. Petutotse — on weel parem — eluworm komplitseerub ja täiendab. Oodata ei ole midagi, rammetus ja surm tulewad ootamatagi. Ja meil on eesti poistesse ja tüdrukutesse nii palju usku, et me ei usu, et nad ilma kriitikata iga armsa maarahwa lastele antud nõuande wastu wõtawad.

R. Lepik.

Plüssa ja Pjata veed SSSR'i tagasi.

Suur kuiwatuskawa teoks saamas. Piiriäärsed soo ja rabad kasutuskölbulikkudeks. Narwajõe ülemjooksule uus suund. Kosed kuiwaks?

Kas Narwa kose kontsessioon kaotab oma mõtte?

Suur Plüssa, Pjata ja Narwajõe ülemjooks on sedawõrd weerohked, et nende wesikondade ümbruses suured maalad on pea täiestisoostunud. Erilist kahju aga sünnitawad ümbruskonnale kewadised ja sügisesed suurweed, kuna Joala kosed ei suuda tarwilikul hulgal wett läbi lasta. Eriti wiimastel aastatel on liigwee kahjud suured olnud, mis on sundinud wastawaid asutusi abinõusid otsima liigwee ärajuhtimiseks. Nüüd on grupi metsatöösturite algatusel ning riigimetsawalitsuse heatahtlikul kaasabil wäljatöötamisel tähendatud wesikondadest liigwete ärajuhtimise kawa. Eramaamõõtja J. Kalamehe projekti järele tulewad juhtida Plüssa ja Pjata jõgede weed maakuiwatuse ja weejõudude kasutamise otstarbel suurte magistraalkanaale kaudu läbi Lilienbachi metsade ja rabade Orjewka ja Notika ojadesse ning sealt Wene territooriumile, Luuga jõkke. Selle kawa järele wäheneks tunduwalt kewadine alaline uputus Narwajõe ülemjooksul ja Plüssa silla ümbruses ning wabaneks liigwee alt kümned ruutkilomeetrid metsi, heinamaid, soid ning rabamaid.

Maamõõtja J. Kalamees, kes kohapeal on juba algust teinud mõõtmiste ning loodimise töödega, esitab wastawatele asutustele ja ettewõtet finansseeriwale metsatöösturite grupile kaks üksikasjus erinewat projekti. Nagu nimetatud, tuleks esimese kawa järele süwendamisele Notika jõe säng, mis ühineks suure kanaali kaudu läbi Karlowa maade Pjata ja Plüssa jõgedega. Teise kawa järele löikaks suur kanaal läbi Narwa—Kingissepa raudteeliini neljandal kilomeetril ja suubuks Orjewkasse. Raudtee juures oleks weelangus sedawõrd suur, et sünniks kärestik, mille weejõud wõiks käima panna suuri puumassi ümbertöötamise wabrikuid. Plüssa jõge mööda tulewad Wenemaa metsamaterjaalid parwetatakse magistraalkaanali mööda otsekohe wabrikusse, töötatakse siin ümber ja juba walmissaadused lähekši odawat weeteed mööda (Orjewka—Notika—Luuga) Wenemaale tagasi. Wiimasest projektist on eriti huwitatud SSSR asjaomased asutused, kust loodetakse magistraalkanaali kaewamiseks suuremaid toetusi saada. Magistraalkraawi kaewamise tööd ja wäiksemate jõgede süwendus wiiakse läbi meie oma töölistega, mis wõiks anda tööd tuhandetele töölistele mitmets aastaks. Ettewõtte eesotsas seisew metsatööstorite grupp loobab ettewõtte finansseerimiseks saada suuremat toetust ka iga-aastastest hädaabitööde krediitidest, mis kui riiklik laen kuuluks tagasimaksmisele wabrikute töötamisel. Selle kawatsuse teokssaamisel muutuksid suured Pjata äärsed maaalad ja piiriäärsed soised metsad täiesti kasutamiskõlblikkudeks ja wõiksid maasoowijatetele olla uudismaadena. Asjatundjate arwestuste järele wõiks Narwa linna ja piiriwahelisel maaalal asutada üle 2000 elujõulise wäiketalu, kuhu asujad kõrwalteenistust leiaksid asutatawas puumassi- ja hüdroelektrijaama wabrikutes.

Asjaomastes ringkondades arwatakse, et selle suureulatusliku kawatsuse teostamisel ei wõiks enam juttugi olla Narwa kose kontsessioonist, kuna Narwajõe weetest jatkuks waid energia andmiseks praegu kose kaldal olemasolewatele wabrikutele ja Wirumaa õlikiwitööstustele. Koguni oleks Pjata ja Plüssa jõgede wee teisale juhtimisel suwisel ajal karta koskede kuiwaksjäämist.

Kummaline weskipõlemine Auwere-Joalas.

Weski oli ostetud 1500 krooni eest ja kinnitatud „Talus" 3000 kr. peale. Omaniku naisele ilmutati unes juba nädalapäewad warem 8 punase priske lehma läbi tulekahju.

Oletatakse kuritahtlikku süütamist.

Öö wastu pühapäewa kell 1 pääsis tuli lahti Auwere-Joala wallas, Mustjõe külas Hermann Sapari päraltolewas weskiweskis, mis on puuehitus. Külas märgati tuld alles siis, kui juba hoone lõõmas üleni leekides. Kuigi hoone asub jõe ääres, ei suudetud kustutusabinõude puudusel midagi ära teha. Ka ei saadud põlewast hoonest midagi wälja tuua ning tunni jooksul põles weski maani maha. Tulekahju ajal wiibis weskiomanik ühes abikaasaga Narwas ning nad said tulekahjust teada alles pühapäewa hommikul. H. Sapar ostis weski mõni aeg tagasi 1500 kr. eest ning kinnitas selle oma naise nimele, kinnitusselts „Talus" 3.000 kr. eest.

Kuu aega tagasi H. Sapar rentis weski 1 aasta peale Erik Mellile.

Kogu weskipõlemise lugu tundub äärmiselt salapärasena. Kaldutakse arwamisele, et weski on kuritahtlikult põlema pandud. Juba paar nädalat enne tulekahju weskiomaniku abikaasa Emilie Sapar kõneles külas, et ta näinud imelikku unenägu, mis ei tähendawat head. Näinud, et ta seisnud oma talu odrapõllul ning metsast tulnud wälja 8 punast suurt ja prisket lehma, kes tallanud tema põldu ning läinud lõpuks weskitammile. Neile seltsinud weel suurem punane härg, kes hakanud weiseid taga ajama ning pusklema. — Külarahwale rääkis Emile S., et see tähendawat kindlasti tulekahju, sest tema kadunud ema kes olnud hea unenägude seletaja, teadnud öelda, et punased weised tähendawad tuld ja õnnetust.

Weskipõlemiseloo selgitamiseks on ametiwõimud alustanud juurdlust ja loota on, et juba lähemail päewil tuleb asjasse selgust.

Autoõnnetusel surmasaanu maeti.

Õnnetuse põhjuste kohtulik eeluurimine kestab.

Läinud teisipäewal Jõhwi—Jisaku wahelisel maanteel Narwa politseiauto all surmasaanu Narwa elanik Joosep Escholts maeti läinud pühapäewal kell 1 rohkearwulise saatjaskonna osawõtul Siiwertsi kalmistule. Kadunu teenis endale ja kolmeliikmelisele perekonnale ülalpidu wõi ja kanamunadega kaubeldes, mida ta käis maalt ülesostmas. Ta abikaasa Hilda Eschelts teenib lihttöölisena Narwa linawabrikus, kellele mehe surma läbi jääwad toita kaks alaea ist last.

Autoõnnetuse põhjuste selgitamiseks alustatud eeluurimisega pole weel lõpule jõutud. Kuid nagu õnnetuse kohal toimepandud woatlusest ja tunnistajate seletusest järgneb, on õnnetus tekkinud surmasaanu enese ettewaatamatuse tõttu. Maanteel leidu wad autojäljed osutawad selgesti, milliseid hädaabinõusid sõidukijuht on tarwitanud, et wältida õnnetust. Sõiduk on juhitud üle kruusahunnikute koguni teelt kõrwale, põllule, kust rattajäljed suures kaares kümmekonna meetri kauguselt ühtiwad jälle maanteega.

*

Narwa seltskonnas on tekitanud wõõrastustselle kurwa sündmuse teatawaks saamisel meie naaberlehe kriiskawa sõnumi ulakas toon ja õnnetuse kohta käiwate andmete sihilik wasimine.

Nagu kohtuliku eeluurimise andmed nüüd selgitawad, ei ole mingit alust õnnetuses süüdistada politseiametnikke, ega ka autojuhti, kes kõik oma oskuse kasutas selleks, et wältida õnnetust. Ei saa ka meeletust kihutamisest juttugi olla, kui arwesse wõtta, et Jisakust õnnetuskohani on sõidetud alla 50 kilomeetrilise tunnikiirusega.

Wõib tõsine rahuldustunne olla kodanikkudes, et otsekohe asja juurdlemine sõitjate poolt kohtuwõimude lahendada anti, ega hakkanud politsei oma ametkonna asju juurdlema. Sarnane juurdluse käik oleks wõinud soowimata kahtlustusi tuua.

Kiiklas valmib uus peo-saal.

Remont lõpemas. Awapidu peetakse 19. juunil.

Kiiklas ja ümbruskonnas puudusid seni korralikud peo- ja koosoleku ruumid. Pidusid ja koosolekuid peeti seni endises härrastemaja ruumides, misugused aga aastakümnete jooksul remonteerimata ning äärmiselt mustad ning lagunenud. Ka olid üksikud ruumid pidude pidamiseks wäga kitsad.

Käesolewal kewadel asus Ratwa haridusselts, kellel seltsimaja küsimus juba aastaid päewakorral olnud, selle puudust kõrwaldamisele, rentides endisest Kiikla härrastemajast seitse ruumi, umbes 180 ruutmeetrilise põrandapinaga, pikaajaliiele rendile.

Neis ruumides wiiakse läbi suurem remont ruumide kordaseadmiseks. Muuseas ühendatakse kaks endist wäikest saali ühiseks suureks peo-saaliks ja endise käibus-näitelawa asemele ehitatakse täiesti uus, awaram, misugune wõimaldab suuremate ettekannete korraldamist ja läbiwiimist. Ka uue näitelawa dekoratsiooni saamiseks on astutud wastawaid samme ning loodetakse need peagi juba kätte saada. Remont wiiakse lõpule juba 14. juuniks ning awapidu korraldatakse järgmisel pühapäewal.

Awapeo eeskawas, mis wõrdlemisi suur, on kandwamaks osaks kontsertosa. Kontsert-osas esinewad Mäetagusel üldiselt tunnustatud ja poolehoiu wõitnud Kalina tuletõrje pasunakoor kahekša kontserttükiga ja haridusseltsi oma segaeeskawaga.

Wõi, munade ja peekoni weotariifi alandati 50 protsendi wõrra.

Tariifinõukogu wiimasel koosolekul otsustati alandada piima ja munade weohinda 5 klassi wõrra ning peekoni wedu raudteel otsustati alandada suurekiirusega tariifilt wäikese-kiirusega tariifi alla. Sisuliselt tähendab see weotariifi alandamist umbes poole wõrra.

Tariifi alandamise põhjustas põllutööministeeriumi wastaw ettepanek, mida motiweeritakse meil põllusaaduste hindade üldise languseda, kuna weotariif on jäänud endiseks.

Peale selle alandati eksportiks määratud lubjakiwi weotariifi 15 protsendi wõrra Wasalema-Paldiski wahelisel raudteel.

Lugege maalehte „Alutaguse Elu"

Uputuse-katastroof Kesk- ja Lõuna-Saksamaal.
Saksimaal on Elbe raskete vihmasadude tagajärjel üle kallaste ajanud ja suured maa-alad enda alla matnud. Vesi on jõudnud koguni Dresdeni (pildil) ja ähvardab linnaäärseid elamuid.

Maailma rahwuslik pale.

Maailma rahwuslik pale muutub päewadega. Slaawi ja germaani rahwaste suure pealetungi ees. Eestlaste kurbloolsus. Setustumine ja kängumine. Kas suudame oma rahwaskultuurilist kandepinda laiendada?

Maailmasõja wõitnud rahwastest on wist küll prantslased wankumatult lootnud maailmasõja järel maksmapandud rahwuswaheliste jõudude wahekorra püsiwust. Nelwastatud jõudude wahekord ja wõidetute rahwaste allasurutud seisukord on paistnud nende lootuste küllaldase tagatisena. Kui sarnases seisukorras siis ka mingit tähelepanu ei osutatud Saksa parempoolsete ringkondade wäidetele, et hoolimata prantslaste maailmasõjawõidust kuulub tulewik ikkagi sakslastele, kes panewad end maksma warem-hiljem loomuliku arenemise ja juurekaswu teel, millega ei suuda pidada sammu prantslaste eluõhtule lähenew kultuur, siis on nüüd Saksa wiimaseaja poliitiliste sündmuste tagajärjel need prantslaste lootused purunenud. Preisi sõjakas ja ennast-maksmapanew waim on Saksa liidu-riigis wõimu juure pääsenud. Von Papeni walitsus tasandab juba teed keiserriiklikule korrale Saksas.

Oleks ekslik praeguseid Saksa sündmusi tõlgitseda mingi wäikese grupi ajutise wõimu juure pääsemisena, waid see on Saksa rahwuspoliitilise pale loomuliku muutumise üks faasidest. Saksa rahwaarw on peale maailmasõja-aastatel suurenenud mõtlemapanewalt. Rahwa kui terwiku eneseteadwus ja enda maksmapanuiha on samawõrdselt kaswanud. Kui demograafiline printsiip rahwaste poliitikas tunnustuse on leidnud, siis tõestab seda küll kõige selgemalt Saksamaa poliitilise meelsuse wiimaseaja suund. Poliitilise wõimu küsimus jääb ikka suuremal määral füüsilise wõimu ulatuse küsimuseks.

Ühes Saksamaa poliitilise pale muutumisega muutub kahtlemata ka kogu kultuurmaailma poliitiline ilme. Kas sammub maailm lähemate aastate jooksul wastu uuele maailmasõjale wõi tulewad õiged rahuaastad, on tänamatu praeguse kujunewa seisukorra järele ennustada.

Mida wõime aga sel puhul ennustada Eesti riiklikuks ja rahwuslikuks tulewikuks?

Kui silmas pidada, et slaawluse ülekaal tema kiire sigiwuse tõttu omab järjest tugewama mõju Euroopa rahwaste peres ja, nagu selle rahwa sigiwusest wõib järeldada, Euroopas 1975. aastal slaawlased wõtawad absoluutse ülekaalu, siis on tulewiku pilt õige kurblooline.

Eestlaste wäljasurewuse tendents on isegi suurem kui prantslastel ja meie kuulume seega hääbuwate rahwaste hulka. Wähenegi eestlaste sigiwus seisab teatawal määral setude turjal ja paratamatult oleme Eesti intensiiwse setustumise tunnistajaiks. See protsess sünnib seda kiiremini, et juba praegu teeb Petseri wenelus agaralt sisemist õõnestustööd, lähendades Eestit füüsiliselt kui ka pfüühiliselt sarmaatiale.

Eesti rahwuslik iseseiswus ei ole ses mõttes mitte ainult poliitiline wõi kultuuriline probleem, waid suurel määral füüsiline ja eneselaiendamise probleem.

Jääb ainsaks wõimaluseks põhjalikult ümber hinnata seniseid meie rahwuspoliitika aluseid ja kandepinda laiendada naabruse sugurahwaste arwel. On otse andeksandmatu, et meil senini pole loodud lähemat kontakti ingerlastega, waid otse wastupidiselt, meie suhted selle lähema hõimuga ikka jahenenud.

SSSR anekdoodi peeglis.

„Halastamatu wõitlus" bürokratismiga ja kuidas seda teostati. — Shaw, Stalin ja Moskwa joodikud. — Kodanlised komissarid ja kodanline isewalitseja. — Sapised terwisejoodud Kaukasuses. — „Justkui aurulaewal.!!

„Rippumatu awalik arwamine", mille wastu isegi GPU wõimetu.

Hoopis kergem on mõista sowjetimaa tõsielu, kui sellele maadata läbi anekdoodi prilli, kuna naljajutt tänapäewa Wenemaal täidab wastasrindliku ajakirjanduse, parlamendi, rippumatu awaliku arwamise aset. Anekdoot reageerib sündmustele sama kiirelt ja wärskelt, kui elawalt ja hästi toimetatud ajaleht. Allpool selle kohta mõningaid näiteid.

Hommikul ilmus ajalehtedes määrus: tuleb alata halastamatult wõitlust bürokratismiga. Bürokraat — kitsa silmapiiriga, tarbetut wormitäitmist tagaajaw ja tegelikele elutarwidustele „wilistaw" ametnik — kehastawat nõukogude korra suurimat pahet. Sama päewa õhtul jutustati juba, kuidas seda bürokratismiwastast „wõitlust" teostati ühes asutises. Kontrollkomisjon tagandas ametnikud, kes ilmusid ametikohta enne kella 8-t, „pugemise" eest; hiljaksjäänutele anti hundipaks „laiskuse" pärast; ametnikud, kes ilmusid kohale täpselt õigeks ajaks, lasti lahti, sest säärane täpsuse tagaajamine polewat muud kui selge bürokratism, millega wõimud peawad wõitlust.

Aasta tagasi nõukogude ajalehtede weergudel oli käimas alkoholi-wastane kampania, küll mitte eriti terawal kujul, sest wodka annab riigikassale suuri tulusid. „Kampaania" kiuste Moskwa uulitsail „auru all" taarujatest ei olnud puudust. Bernard Shaw, kes tol ajal wiibis külaskäigul SSSR'is, juhtis sellele nähtele Stalini tähelepanu. Wiimane wastas:

— Meie wõitleme joomise wastu suure südidusega, kuid olude kohaselt teeme seda etappide kaupa, järk-järgult. Seni oleme juba saanud täiesti kaotada... suupiste tarwitamise wiinawõtmisel.

Kui nõukogude riigiaparaati ikka silmapaistwamalt täideti kaukaslastega, Stalini kaasmaalastega, Moskwas jutustati sapiselt:

— Stalin maksis kätte Puni I ja liitis. . . Wenemaa Gruusiaga.

Üks prowintsi saatkond wastuwõtul kellegi rahwakomissari juures, kes päritolult kaukaslane, pani tähele, et komissar istub oma kabinetis päriselt lagunenud laua taga, kuna samas uus, tore kirjutuslaud seisab kasutamata. Kui üks saadikutest tähendas sellele, wastanud komissar lühikese kodanlise argumendiga:

— See laud on minu ja ma talitan temaga, kuidas heaks arwan. . .

Samalaadiline juhtum leidis aset teise komissari, samuti kaukaslase, kabinetis: mees töötas katkise petrooleumilambi walgel, olgugi et laua kohal rippus elektrituli.

Wiimaks saatkond pääsis Stalini juttule ja kurtis ringkäigul nähtud „kodanlistest" pahedest kõrgele isewalitsejale. See rahustas mehi:

— Mis sinna parata, seltsimehed. Nüüd isegi suurimad tarkpead teewad rumalusi.

Üks saadikutest ei mallanud warjata siiski oma pahameelt:

— Kui teewad rumalusi, siis miks neid pidada komissarikohtadel?

Kremli diktaator kostinud aga suurima rahuga:

— Need on minu mehed ja kuhu tahan, sinna nad paigutan.

Üks kõrgematest nõukogude wõimumeestest, seekord wenelane, oli inspektsioonsõidul Kaukasuses. Ta wõeti wastu suure külalislahkusega, nagu see sealsel mägirahwal kombeks. Igas linnas korraldati pidulik wastuwõtt kõigi kohapealsete tawade kohaselt. Need tawad näewad ette, et esimesena terwituse joogilauaks ütleb „tamada", kohapealse rahwa esindaja. Nii joodi terwist Moskwa wõimumehele kõikjal järgmiste sõnadega:

— Suur tänu teile, seltsimees, selle eest, et Bakuu kuulub meile, aga nafta teile, et wiinamäed kuuluwad meile, aga wiin teile, et põllud on meie omad, aga mais — teie oma.

Pikapeale Moskwa mees taipas, kuhu sarnase terwisejooduga sihiti, ja kostis:

— Meie täname teid selle eest, et rasketööstus kuulub meile, aga selle komissar Ordshokinidse teile, et WKP on meie asutis, kuid seltsimees Enukidse teie mees, et kompartei on meie, aga seltsimees Stalin teie (Kõik gruusiinlased).

Ühelt juudilt Moskwas küsitud, kuidas ta tunneb ennast Nõuk. Liidus. Mees sõnanud hapu näoga:

— Justkui aurulaewal.

Kui päriti lähemalt selgitust selle kummalise wõrdluse kohta, sosistanud juut:

— Silmapiirid laiad, süda läigib... aga putku pole panna kuhugi.

*

„Gazeta Polska" Moskwa kirjasaatja tähendab lõpuks, et asjata oleks otsida allikaid neile nõukogude huumori nähteile. Neid allikaid ei leia isegi kõikwõimas asutis, mida tähendatakse kolme hirmuäratawa tähega (GPU. Toim). Kuna anekdoodid peegeldawad nõukogude poliitilise elu peent tundmist, on arwata, et nad ei ole pärit lihtrahwa naljasalwest. Kõdijuttude sepitsejad näiwad seiswat üsna ligidal wõimulolijate kihile.

Raadiosaksad ringreisil.

Ringhäälingu kuuldawust kontrolliti Wirumaal ja Narwas:

Mida seletab ringhäälingu juhatuse esimees.

Läinud laupäewal ja pühapäewal korraldati raadioringhäälingu poolt ringreis Wirumaal, et kontrollida radio kuuldawust. Ringreisust wõtsid osa ringhäälingu juhatuse esimees Reimann, juhatuse liige insp. Olbrei, postiwalitsuse peainsener K. Etruk ja ajalehtede esindajad. Singreisu lõpul oli meie lehe esindajal jutuajamine ringhäälingu esimehe hra Reimanniga, kes seletas järgmist:

Kontrollisime kuuldawust Rakweres, Jõhwis, Narwa-Jõesuus ja Narwas. Rakweres on kuuldawus täiesti rahuloldaw. Samuti oli ka kuuldawus Jõhwis rahuloldaw, kuid nõrgematel aparaatidel jättis kuuldawus soowida puudulikud aparaadid. Samasugune lugu oli ka kuuldawusega Narwa-Jõesuus. Narwas kontrollisime ainult kahes kohas, kuna kolmes kohas kontrollimine ebaõnnestus: ühes kohas ei olnud kuuldakohalitu segamise tõttu ja kahes kohas olid aparaadid rikis. Kontrollitawad kaks aparaati töötasid korralikult: üks aparaat oli Tartu telefoniwabrikust ja teine Philipsi oma, kusjuures mõlemate kuuldawus oli rahuloldaw. Kuuldawus on Narwas ja Wirumaal paranenud seetõttu, et läinud märtsikuu lõpul tõsteti ringhäälingu wõimet ja aprilliku algul muudeti lainet.

Üldine mulje on selline, et kellel Narwas ja Wirumaal on korralikud aparaadid, need wõiwad nüüd rahuloldawalt ringhäälingut kuulda. Kui gga üksikud hästi ei kuule, siis tuleb seda puudulikkude aparaatide arwele panna. Mõil oleks wõimalus weel 20 kw. wõrra Tallinna ringhäälingu wõimet tõsta, kuid siis ei kuuleks pealinna raadiokuulajad enam hästi wälismaa raadiot. Pealegi ei ole enam mõtet Tallinnas ringhäälingut ümber korraldada, kuna see jaam wiiakse juba tulewal aastal Paide üle. Jaama ülewiimiseks on juba eeltööd käimas.

Lugege maalehte
„Alutaguse Elu"

PISARATE LAHE PÄRLIPÜÜDJAD

M. NUKK

4

— Kust olete saanud need moodsad sõjariistad? — pärin tõlgi kaudu päälikult, kes püssiga kõnnib nagu kepiga.

— See ka mõni sõjariist. Ainsa paugu tegigi ja nüüd on umbes. Asjatult sai wahetatud petiselt araabilt hulga kalliste pärlite wastu.

— Aga . . . — pärisime kooris — see on ju wiiepauguline wintpüss? —

— Mis wiie müratega — ei wõi olla! — kahtles päälik, raputades uskumatult oma metsikut kräsupead. — Araab laadis ta ja sellega lasin kotkast. Pärast tahtsin kitse lasta, kuid ei enam tulnud põmmu. —

Mõistsime, mehike ei tunnud wintpüssi, ega osanud tühjaks lastud padrunikesta pesast wälja tõmmata ega uut kuuli rauda suruda. Kardetaw oli minna talle seda ka õpetama — seepärast waikisime.

Wahepeal olime jõudnud küla, mis otse uppus rohelusse. Madalad onnid, witsadest ja roigastest, olid mattunud wäänkaswude wägistusse. Neid ei suutnud silm algul eraldadagi õhkunglist, waid kõik sulas üheks kirjuks wärwide kombinatsiooniks. Ainult aeg-ajalt eritas silm kummipuu, sõnajala, sidruni- ja banaanipuude, pilliroo, mirdi ja igataoliste palmilehtede wahelt musti naisi, kes liikusid pühaliult, kandes peal weekruusi, kimpu banaane, sidruneid wõi pähklaid. Ent teljas, puusal ja käekõrwal karja kumerakõhulisi, alasti lapsi. Neid lapsi oli siin palju — wististi tehti kõwa eeltööd mandri wallutamiseks?

Meid nähes, põgenesid lapsed urtsikuisse, piiludes argade metsloomadena seinapragude wahelt. Naised aga kogunesid salkadesse ja imestasid. Algul põrnitsesid kahtlewalt altkulmu, siis irwitasid ja wenitasid ajawiiteks omi puusadeni ulatuwaid ripprinde. Lõpuks hakkasid häbelikult lähenema, ise naerust wõbisedes, nii, et wõdises ka nende sagopalmi lehist kleidinatuke. Tõesti oli hirm — wiimaks see langeb? —

Külawanem saatis laia käeliigutusega imestanud naised minema. Ühwardades neid weel põrisewa ja metsiku rinnahäälega. Too hääl oli nii wõimas ja käskiw, et ahwidki õhunglis kohkusid, haugatasid huluwalt ja kümnete wiisi, üksteise sabas, ronisid mööda peeneid wäätkaswe kõrgeimasse palmilatwa. Wahtides sealt hirmunult alla, pisikesed silmad täis ahwikartust. Kari wausid tõusis wõsast, kadudes küla taha. Pikad, wärwilised sabad jookside nende järele siidise kangana. Kolibrid, sasaanid, papagoid ja palju teisi linde sidistasid ja sädistasid lõunamaa paljuwärwilises looduses.

Kesk küla asus ligi kahekümne meetri pikkune hoone ja sinna juhtiski meid päälik. Too oli pikk, küünetaoline, wähewalgustatud meestemaja, kuhu iial ei pääse naised. Hoone põrandat katsid paksud pilliroomatid, kuna kõrget lage dekoreerisid sarikate külge riputatud surnupealuud, millede lame pealisluu wärwitud punase-sinisetriibuliseks. Tühjad silmakoopad roheliseks ja hambad mustaks. Muu osa pealuust — pleekunud, kollakaksõdunenud kooljaluu — hirmsad! õredate pilliroo-seinte ääres asuwad pingid ja seinte küljes riiulid, kuhu asetatud surnud omate ehted ja sõjariistad. Ruumi lõpus aga uhkeldas kõrgel puualusel saare ebajumala rinnakuju. Hirmu ja õudsust ärataw oli too elukas. Kolmenurgeline pea. Jäme ja lai nina, mille wahelihast läbi pistetud terwe käputäis tugewaid luurõngaid. Pikad, kalanahast kõrwad. Silmad suurist, särawaist merekarpidest ja üsna kõrwade juures. Kohe ninajuurikalt hakkawad metsikud juuksed, mida kujutawad terawad kalaluud ja neil kükitab uhke pärlikroon. Laiast suumulgust algab ehtne habe, mis ulatub maani. Nähtawasti on see walmistatud naiste juukseist. Kujul on tugew loomarind ja peened ning pikad käed, mis toetuwad pärlitega kaunistatud kilbile, mida dekoreeriwad sulgpeeritud peanahad, hallid, kopitanud. Pärit wististi wanust häist ajust—?

Kuju mõlemal pool ääres seisawad wiis walwesõdurit, kelledel näod tätoweeritud nii kummaliselt, et neid kerge oleks wõrrelda sajaaastase bulldogi omaga. Riietuseks on neil niude ümber mässitud punane rätt ja peas samawärwiline turban. Sõjariistuks oda ja kilp, millele põletatud palju wingerdawaid madusid.

Otse jumalakuju ees aga asuwad trummimehed, kes meie lähenemisel hakkawad meeletult peksma ligi meetrikõrguseid nahkpaune. Hirmsast mürast on lõhkemas kõrwatrummid. Waatlen kaastundlikult waesele Pärnale—!

Lõppedes mürin, päälik wannutab meid ebajumala kuju ees, et meie midagi kurja ei kawatse ega nende pühade suguharule ei saadaks hukatust. Wastasel korral ähwardaks meid surm ja skalpeerimine. Muidugi olime päälikuga kohe nõus ja lubaduse kinnituseks tuli silitada puukoletist rõngalisest ninast.

Peale wande andmist toodi meile süüa: pähklaid, puuwilja, leiba ehtsalt leiwapuult, hapendatud kitsepiima ja kalu. Ka magamise asemed walmistati meile õndsa pühakuju lähedusse, kuid tänasime, sest jubedus ja uni, need ei sobi ühe katuse alla. Otsustasime öösbida wabas looduses, merekaldal. Oli ju küllalt soe ning kiskjaid loomi ega madusid saarel polnud.

Ametlik tseremoonia läbi, muudeti meeste klubihoone börsiks. Meile hakati pakkuma igasugu kiwe, karpe ja pärleid. Kuid kõiki soowiti waid waheltada, mitte müüa. Sest raha seal ei tuntud. Wahetada wõisid aga kõikil. Ka wedru- ja nõõpnõela eest sai midagi. Wanad pükstitrakside, lipsud ja kraed, need olid juba määrtasjad. Nii wahetasimegi endid peaaegu nudistideks. Kuid tasuks saime pärleid, millede wäärtus hiljem ei osutunud siiski päris briljantseks.

Meeste hoonest wäljudes, saime weel ühe üllatuse osaliseks. Läwe ees ootas meid terwe parw naisi ja lapsi, kes katsusid pritsida meile wett, laudes sealjuures sama joru, kui mehed hommikul, kuid muidugi peenemal ja piiksuwamal toonil, mille üle Pärna jällegi hirmsasti wihastus.

Pärides, milleks siis see nali, seletati meile, seda teha naised sellepärast, et nii saada sigitawamaks!

Õõbimiskoha leidsime ookeani kaldal, mahajäetud pärismaalase onnikeses, mis meile sellekohaselt sisse seati. Meie wastu oldi lahked, söödeti, joodeti, kuid siiski kardeti ja kahtlustati. Kaks neegrit, punaste niuderätega ja samawärwilises peasidemeis, walwasid meid ööd kui päewad. Ja pikk nuga ning teraw oda wälkusid imeosawalt nende käes. Nad olid ju araabia kaupmeeste läbi küll weidi dresseeritud, kuid mitte tsiwiliseeritud. Kannibalismist haisesid nad weel tublisti.

Istusime nii päewad läbi tollel tillukesel paradiisikaldal ja ootasime meid ärawiiwat paati. Õieti ei oodanudki, sest siingi oli hea, kuid teadmine, et meist taheti wabaneda, oli rusuw. Kuid ühtki paati ei tulnud. Tulid waid tillukesed, ühestpuust, saarlaste süstad ja ookeani tasaselt woogawad lained, mis weeresid teab kust wõi kuhu. Polnud meil ju kaarti ega kompassi; nii ei teadnudki, kus asume.

Nii elasime tollel saarel juba terwe nädala, weetes päewi päikeses ja muretuses. Nutsides saarlaste pikki pilliroopiipe ja imetledes saareneidude süsimusti painduwaid liikmeid, wõi wahtides tundide wiisi, kuidas kõhetud mehed püüdsid rannikul pärleid. Mees wõttis hammaste wahele pussi (sest seal oli eriliselt palju haisi), sidus nöörijupi ümber kere, ulatades teise otsa naisele, kes istus paadis ja imetas last, hingas siis kopsud lõhkemiseni täis ja sukeldus wette —kaljude wahele, otsima merekarpidest pärleid, millede eest araabid nii wähe oskasid anda tarbeasju ja toiduaineid. Waewarohke töö oli see ja kurnaw. Kindlasti sellest olidki nad nii kõhnad ja põdurad — waesed mehed!

Kord siiski tuli paat — must ja haisew araabia kalapaat, mis kandis meid paradiisist tagasi põrgu — maailma — Djibuti.

Kahjugi oli lahkuda tollelt kaunilt saarelt, looduse armastawast rüppest.

Kahju!

Lõpp.

Piiteri punases udus.

Ühe eestlase mälestusi „Suure Weretu Weebruari" ja „Werise Oktoobri" revolutsioonide päewilt.

Endise piiterlase jutustus vene revolutsiooni puhkemisest, möllust, tapatalgudest, inimese võitlusest elu eest.—Kuidas tuksus noil päevil Venemaa süda—punane Pliter, kuidas püüdis kohanduda uutele revolutsioonilistele oludele aristokraatide, sõjaaegsete ärimeeste, hangeldajate, seiklejate, lõbutsejate, üle-öö-rikaste kiht.—Aeg, kus masside kirgedele, kättemaksule, verejänule ja ahnusele ei leidunud enam ohjeldajaid.

Jaht lõbu järele.

Sellal, revolutsioonieelseil päewil, kihas pealinnas elu, wenelaste lai iseloom awaldus pidurdamatult ning ohjeldamatult. Igast Wenemaa nurgast woolas siia kolku juhusteotsijaid, kes lootsid siin taguda oma õnne, rikastuda ja lõbutseda. Teklis laiaidane sahkerdajate kiht, kes oskas tungida igale poole, kus aga midagi „ripakil" oli. See kiht haaras jämeda otsa äriilmas enda kätte, surudes tahaplaanile korralikud, „wanast" ärimoraalist läbiimbunud ärimehed. Endastmõistetawalt tegi see sahkerdajate kiht kõige paremat äri indendantuurides. Tehingud siin ulatusid miljonitesse, altkäemakse ja meelehead jagati päris awalikult, sageli tehti operatsioone kahasse. See oli tõeline

kullawihm

hangeldajatele, riigiwarastele ja riigimüütjatele.

Kuidas see raha tuli, nõnda ta ka läks. Kergel käel loobiti raha tuulde, kulutati suuri summe orgiatels, mürgeldamisteks ja mõttetusiks. Lõwiosa sellest rahaloopimisest langes muidugi naistele. Kunagi ei ole

Piiteri suurilm

elanud nii priiskawat elu, ajanud taga nii toredat luksust, kui noil, rewolutsioonieelseil päewil. Ent see priiskaw eluwiis haaras sellal kõiki: lõbutses ja märatses „poolilm", priiskas ja prassis aristokraatlik koorekiht, lõbutses ülejõu ka lihtne tööline, küsimata korraksi, mida toob homne päew. Ajal, kui wäeliinil surid tümned ja sajad tuhanded inimesed, kui hiiglariik lõõtsutas lausa surmaheitluses, elati siin waid lõbule, põletati elu, mõtlemata hetkekski kohusetundele. See oli

pidu katku ajal,

see oli wiimaste kabjalöökide andmine kokkuwarisewale hiiglasele — wene maailmariigile. Wäliselt käik kiirgas ja sädeles, maailmariigi pealinn oli noil hullumeelseil päewil oma hiilguse ja säratipul, ent seesmiselt oli Wenema juba mäda — kokkuwarisemisel. Newski prospektil, pealinna tuiksoonel, ilmnes see wäline uhkus ja toredus kõige kirewamates wärwides: siin kees elu ööd kui päewad, siin paradeeris poolilm ja aadel kallesides ja luksusautodes; siin lainetas alatasa rahwameri, sagisid päewawargad ja muu lõbu- ja toredushimuline element. Tulede särades ilmusid siia paradeerima ka lõbunaiste parwed ja teatud kellaaegadel Newski prospekt otse kubises neist.

Prostitutsioon

— see lakkas neil päewil, nii tänawal kui ka poolilma salongides, tungides rafineeritud kujul isegi kõrgematesse kihtidesse. Seda ei tule ka imeks panna, walitses ju sellal pillaw mõttelaad ja tegewiis kõikjal.

Hotel „Regina".

Elasin sellal hotell „Reginas", mis asus Morskajal. See hotell, mis kuulus esmajärguliste luksushotellide hulka, oli peatus- ja kogumiskohaks rahakamale rahwuswahelisele publikule. Siin wõis kohata wälismaalasi igast maailmanurgast: prantslasi, itaallasi, isegi abeessiinlasi, araablasi ja neegreid. Too kirju pere wajutas hotellile omapärase pitsati, siin ristlesid mitmesuguseid huwid, tehti igasuguseid tehinguid ja aeti igasugust äri. Oli awalituks saladuseks, et hotell „Reginas" tehti head äri ka

salakuulamisega.

„Oblaawasid" ja läbiotsimisi siin siiski ei tehtud, nähtawasti ei tahetud linnukesi enneaegselt hirmutada ja lasti neil rahulikult endile silmust punuda. Igasuguste üllatuste paraliseerimiseks, kõrvalepõiklemiseks ametiwõimude eest, oli hotellis eeskujulik signaalsüsteem, hulk tagawarakäike, mille kontrollimine politseinuhkidel ei wõinud olla kerge. Hotellis wiibis alaliselt ka hulk daame, rahwuswahelise ja wene päritoluga.

Minu toanaabriks „Reginas" oli keegi rikas armeenlane —

Kali Ahmed,

nagu ta ennast nimetas. Temaga elas ta „naine", haruldaselt ilus poolatar, kelle ülesanne näis olewat selles, et oma „mehe" rahakotti kergendada. See paarike elas täiesti „laial jalal", korraldades tihtilugu suur wastuwõtte hotelli peasaalis; olengud kitsamale ringkonnale olid pea igapäew. Armeenlasel näis raha olewat jalaga segada ja mulle jäi tütiks ajaks mõistatuseks, kuhu see mees oma rahapaja on üles löönud,—juba ta armukese toalettid ja ehted—ainuüksi kalliskiwid — kaalusid üles terwe jwaranduse. Ent ühel päewal see mõistatus lahenes ja lahenes „armeenlasele" wägagi kurwalt. Mees arreteeriti tänawal, just sisseastumisel hotelli, ja mõni tund hiljem kuulsime, et tegemist on

sakса salakuulajaga.

„Kali-Ahmed" osutus preisi leitnandiks ja töötas saksa salaluures juba enne maailmasõda. Pärastisel juurdlusel selgus, et ta oli olnud ühenduses

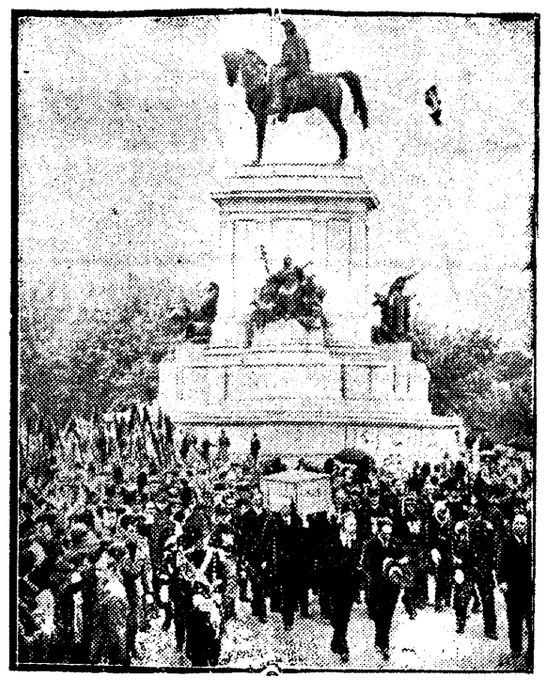
polkownik Mjasojeedowiga,

kelle paljastamise lugu löi omal ajal suuri laineid. Ent eriti huwitaw on see, et „Kali-Ahmed" oli ustawaks abiliseks ja isegi juhiks politiilistele põrandaalustele, kes töötasid sellal agaramini kui kunagi enne. Ka wõidi näha „armeenlast" sageli Rasputini pool kodusema külalisena.

Tundi paar pärast salakuulaja—tema tõelist nime ei saadudki kindlaks teha — arreteerimist, tuldi järele ka tema armukesele „Warwara Wasiljewale", end lind oli pesast juba lahkunud.

Suurwürstid „Reginas".

(Järgneb).

Itaalia austab oma rahwuskangelase Garibaldi elukaaslast.

Itaalia rahwuskangelase Garibaldi elukaaslase Anita Garibaldi maised jäänused wiidi Garibaldi 50. surmapäewa puhul Neapolist Rooma ja säng itati seal Ratsaniku jamba alla, kus puhkab samuti Garibaldi oma põrm. Pildil mälestis, mille alla Anita Garibaldi oma mehe kõrwale maeti.

Malmitehase vanaraud haamri alla.

Tööstuskool saab uued ruumid sügiseks.

Narwa linnawalitsus otsustas ette wõtta Narwas asuwa end. Sinowjewi malmitehase waranduse ükfikaslise hindamise. Tehas on juba käesolewa aasta aprillikuust alates lõpetanud Narwa linnawalitsuse omandusse ning tehase lahtist wara kawatsetakse nüüd hakata realiseerima. Sellest eraldatakse see osamaterjali, mida tarwitab Narwa tööstuskool, kuna muu osa läheb wana malmi ja raua näol enampakkumisel müügile.

Narwa tööstuskooli osaline ülewiimine Sinowjewi tehase ruumidesse sünnib arwatawasti eelolewal sügisel. Misugune osakond esijoones üle wiiakse, pole weel selgunud.

Kooli alla kuuluks wabriku hooneteist kaks kiwi-ehitust, masinahoone ja samas asuw segaehitus ühes wastawa maaalaga. Kool mahub terwes ulatuses mainitud hoonetesse ära üsna lahedalt.

Protokoll märgib eksimusi...

Karistuse kartusel „sõi" tunnistuse. Ühel päewal ilmus Mustwee raudteejaama tundmata eraisik, kes soowis Sonda sõiduks piletit 50-protsendilise hinnaalandusega, öeldes enda olewat kaitsewäelase. Oma isiku tõendiseks esitas mees sidepataljoni ülema poolt wäljaantud tunnistuse, mis kandis aastaarwu „1932". Piletimüüja löi kahtlema, kuna aastaarw tunnistusel näis olewat wõltsitud. Kutsuti kohale politsei. Samas, kui kasapidaja ulatas kordnikule tunnistuse, hüppas tundmatu meeste juure, rebis äkilise liigutusega teise poole tunnistusest, millel leidus aastaarw, oma kätte, pani selle suhu ning pures puruks. See toiming osutas selgesti, et tunnistusel oli aastaarw wõltsitud. Isikutunnistuse waral tehti tindlaks, et jultunud petis on Heirich Michelson, elukoht Pada wallas Kogutud andmete waral tehti kindlas, et ta tõepoolest on teeninud sidepataljonis, kuid wabanes sealt juba läinud aastal. Petmise pärast antakse H. Michelson kohtu alla.

Kaardimäng lõppes kakelusega. Kabala raudteejaama trepil löid „wanatühja piiblit" Ferdinand Borss, Karl Reiska ja Jegor Sidorow. Ehkki kaardimäng polnud raha peale, tekkis meeste wahel nägelemine, tuna üht süüdistati „sohki" tegemises. Wastastikune waielus läks sedawõrt ägedaks, et enam sõnadest ei jatkunud asja lahendamiseks, waid wõeti käed abiks. Lööming läks üsna ägedaks, hoope jagati nahknuudiga ja puuhalgudega. Kakelusele pani piiri politseikordnik, kes merised mehed toimetas jaoskonda, kus kõigile koostati protokollid.

Warguste register. Sonda-Mustwee raudteel, Sirtsi jaama juures asuwalt Püsi metskonna laoplatsilt warastati puuweoks tarwitataw wagunett, mis kuulus Püsi metskonnale. — Narwas, 3. Kadastiku tän. nr. 6 elutsewa Kadri Lappe lukustamata elukorterist warastati tühi rahamapp, mille wäärtus 2 krooni.

Wäimees nuhtles ämma. Politseile awaldas Woka walla elanik Juuli Saar, et ta läinud neil päewil külastama oma wäimeest Guri Skorobogatowi, kes elab Toila külas. Seal tekkinud tal wäimehega sõnawahetus, millest wiimane wihastanud nii, et alul sõimanud, siis löönud talle wastu nägu ning lõpuks wisanud uksest wälja. Ämm palub nüüd ametiwõimusid, et need kurja wäimehe taltsutaks.— Peksmises süüdistab ka Peetri walla elanik Mihkel Orgulas sama walla meest Rudolf Aamanni. — Tiido Saaresi, elukoht Järwe wallas, kaebas politseile, et Aleksander Mänd olewat teda sõimanud ja löönud. — Kiwiõli põlewkiwikaewanduses elutsew Aleksander Pitkmaa tõstis kaebuse samas elutsewa Sooja Hoffmanni wastu tema alaealise lapse põhjuseta löömises. —Sama kaewanduse elaniku Nikolai Reinsoni wastutusele wõtmiseks koostati protokoll Aleksander Iskülli löömise pärast. — Kohtla-Järwe põlewkiwikaewanduses elutsewat Karl Mägi süüdistatakse Juuli Ellermanni löömises.

Päewapildi-agent pettis raha. Läinud aasta sügisel andis Mustwee alewi elanik Karl Wasarik Türil elutsewa päewapildi-agendile August Simsonile tellimise päewapiltide walmistamiseks kahele manshetinööbile ja kaelasideme nõelale. Käsirahana maksis tellija ette 3 krooni. Kuni tänini pole ta saanud tellitud päewapilte ega ka raha tagasi. K. Wasarik teatas loost politseile, süüdistades agenti petmises.

Lõhkus puid ja lõhkus traadid. Narwa walla elanik Aleksander Safonow wõtis puid maha Keikina küla maantee ääres. Seda tegi ta aga sarnase ettewaatamatusega, et langew puu katkestas telefonitraadid. Hooletule talunikule tehti protokoll.

Aeti põllult ära ja küliti wilja maha. Jisaku wallas elutsewate Iwan Kriworukowi, Agafon Kriworukowi ja Anastasia Egorowi wahel on olnud suurem arweteõiendamine. Kuidas see juhtus ja kel siin õigus, pole teada, kuid Iwan Kriworukow awaldas hiljem politseile, et Agafon Kriworukow ja Anastasia Egorow olewat teda tema põllult ära ajanud ja wilja jweale külinud. Awalduse põhjal koostati protokoll.

Kiri Narva-Jõesuust.

Nüüd on siis Jõesuu supelsesooni lambipalawikus. Et kuidas läheb eelolewal suwel ja millisels kujuneb supelhooaja bilans.

Majaomanikud ja pansionipidajad teewad weel wiimaseid pintslitõmbeid ja haamrilööke, muidu on kõik ootewalmis, wälsaarwatud wast ka weel lillepeencad pargis ja kuurhoone ees, kus täisilu alles tärkamata. Suurt optimismi pole kellelgi, sest nukral kaasajal pole supelelu skaalal tõus ka nii wäga lihtne.

Ja ilmad kipnewad ka muutuma nii nipsakaks, merelt puhub külmi tuuli, õhk on jahe ja pole ühti mõnus olla. Nii on praegu suwituselu perspektiiwid weel kaunis ähmased ega tea ennustada üht ega teist. Erilist tõmbeuudist me Põhjamaade Riviera pole suutnud eelolewaks sesooniks hankida. Kogu seda supelasjandust on püütud lippida ja lappida nii palju kui alewi tühi rahakott lubab.

Supelhooaja „naelteks" ja suuremaks sensatsiooniks tõotawad olla kaks sihwakat luike, kes warakewadel juba Jõesuhu transporteeriti wahetuskaubana siiamaimude wastu ja elama asetati kuurhoone ette pargitiiki (sinna, kuhu woolab kotku suurte sakste solk, nagu ajalehed kirjutawad). Neid kahe lindu käiakse wahtimas nagu imekommeteid, ja mõni kaastundlikum wiib neile tüki kuiwand prantsatja, aga kurjad poisikesed loobiwad käbisid ja muud mitteseõõdawat. Kuurordi dekoratsiooni hulka kuulus pääle nimetatud kahe aristokraatliku luige weel üks metspart, kuid see jalutas ühel sumedal ööl kuurordist wälja laia ilma.

Luikede muretsemisega alewi iluks ja ehteks aga kerkib üles weel teine saatuslik küsimus—alewi pankrotiküsimus. Sest alewi majanduslik olukord on tõesti nii kehw, et mõnede härrasluikede ülalpidamine ja esinduskulud tunduwalt alewimajandust wõiwad mõjutada. Ja õige on ka see, et ühes luikedega alewi rahalised wäljawaated üha raskemaks muutusid.

Omakohast suurori sünnitas alewis ühe omapärase torni ehitamise lugu. Nimelt selgus, et Narwa-Jõesuu Euroopasse (wõi weel kaugemale) wiimiseks pole suurt rohkem wajagi, kui ehitada üks mõnge torn randa, otse wee äärde. See torn olewat ainulaadne Euroopas (noh, siin Jõesuus wõib olla nii mõndki ainulaadselt!) ja tegewat hirmsat reklaami meie kuurordile. See torniküsimus tõi segadust alewisse ja lõi elewile alewiisad, sel puhul peeti erakorralisi wolikogu koosolekuid ja arutati seda küsimust igast küljest. Praegu on torniküsimus päewakorrast ära haihtund ja kuidas tolle Euroopa ainulaadse ehitusega asjad jääwad, pole üldse teada.

Suwitajaid on praegu umbes kolmsada, nende hulgas Kesk-Euroopa esindajana üks tschehh, tschehhi sõjawäelisest esindusest Tallinnas. Kui liusliklude ilmade periood möödub, on loota ka suuremat juurdewoolu, päälegi on n. ö. „päris" hooaeg alles algamata.

Kes eelolewal hooajal suwitajapere intelligentsema eliidi moodustawad, pole weel kindel, kuid mõned „truud" traditsioonilised suwikülalised on siiski teada, nende hulka kuuluwad A. H. Tammsaare, meie populaarseim kirjanik, kes wiimasel ajal on kindlaks Jõesuu suwikülaliseks saanud, dirigent ja helilooja R. Kull, kes samuti Jõesuule wana tuttaw, kunstnik Papmehl, kellel siin oma kinnisi wara, ja mitmed teised. Loodetawasti ilmub Jõesuule ustaw Nil Merjanski ka tänawu jälle oma armsasse suwituspaika.

Kuna kaasaegsed olud midagi head ei ennusta, siis majaperemehed sellega arwestades teewad järeleandmisi ka üürihindades. Samasugune lugu on ka pansionides, päälegi kuna nüüd toiduained oda ramats muutund; kuid leidub siiski paiku, kus lõunast nõutakse kuni 1 kroon, mis tohiks siiski natuke liig olla ..

*

Alewi oma elus pole nimetamiswäärt erakorduši ilmsiks tulnud. Walimised on möödas, ägedus politiilisel rindel hääbunud. Walimiste tagajärjed olid nii mõneski suhtes üllatawad mitmelegi, arwestades kihutustööga ja ennustusiga teatud ringkonnis Need walimistagajärjed aga ka näitasid, et mustapesu pesemise ja asjatu ning hoolimata kallaletungi taktika toob kasu asemel kahju.

Alewiisade päewamurets on wanawiisi elektritüsimus. Millal sellest üle saadakse ja kuidas, see on teadmatu. On tehtud küll mitmesuguseid kalkulatsioone ja püstitatud kawatsusi, kuid kindel pole weel midagi.

*

Möödunud laupäewal said narwajõesuulased Narwa seltskonnategelasi laga näha. See oli erakordseks puhanguks kohaliku selstkondliku elu „puhkusesoonil" (kui ka talwist hooaega mitte „puhkuseajaks" nimetada). Osawõtt „Salakaubawedajate" etenduseest oli kohalike oludega arwestades elaw ja ettekanne meeldis kõigile Sellest tiiwustatud on kerkind üles alewisti mõte, kas mitte edaspidi korraldada mõni heategew pidu kohaliku ranema selskondliku eliidi osawõtul.

*

Kui eelpool nimetasin, et suwitajaid on praegu umbes kolmsada, siis meenub siinjuures kohaliku alewiwalitsuse liikme ütelus, et õieti on Jõesuus suwitajaid praegu kaks tuhat, sest enamik jõesuulasist olude sunnil ka ainult „suwitas", kuna tööd pole ega ole ka olude erilist paranemist edaspidigi loota. Ka kalurite olukord on raske. Kalapüük pole hiilgaw ja kalahinnad on äärmiselt madalad, nii et korralikust sissetulekust pole juttugi, räägimata siis wõlgade tasumisest, mis tehtud püüniste muretsemiseks. Hiljuti esitasid kalurid palwe Pikalaenu Pangale, kust wõetud laenu (kuid mille tasumine kewadel paljudel wõimatu), et laenu pikendataks. Kuuldawasti tuleb Pikalaenu Pank kalurite palwele osaliselt wastu.

T. Sinderbuu.

Aadressi kirjutamise õpetus koolidesse.

Igale kodanikule ilma erandita on wäga tähtis, et temale aadressitud kiri wõi ajaleht talle kiirelt jõuaks kätte. Kirja hilinemine toob enesega kaasa arusaamatusi ja kahju ning ajalehe hilinemisega sõnum kaotab oma wärskuse ja huwitawuse.

Iga päew jääb wäljastamata keskmiselt 70—80 postisaadetist puuduliku aadressi wõi puuduliku margistamise tõttu; neid saadetisi ei ole wõimalik ka saatjaile tagasi anda, sest kirjal sageli puudub saatja aadress. Wäljastamata jäänud postisaadetised kogutakse Tallinna peapostkontorisse, kus nad, arwult kuni 25000 aastas, ära põletatakse.

Postivalitsus arwab, et oleks kasulik, kui koolides õpilasi tutwustataks kirjaaadressi kirjutamise kaaga. Postiwalitsus saadaks aadressikirjutamise wormid ja soowitab õpilasi tutwustada sisuga ja õpetada neid oma aadresse õieti kirjutama.

Esperantoõpetajate organiseerimine.

Kewadel Tallinnas peetud Eesti Esperantoliidu 10. aastakoosoleku otsusel palub Eesti Esperanto-Instituut (aadress: Tallinn, postkast 6) kõiki Eestis asuwaid isikuid, kes esperantoõpetuse alal tegutsenud wõi tegewad, end üles anda instituudile, teatades oma nime, täpne aadress ja andmed hariduslise ettewalmistuse ning õppetegewuse kohta.

Andmeid wajatakse esperantoõpetuse organiseerimisel Eestis ja kawatsetawa esperantoõpetajate konwerentsi ettewalmiseks.

Tõrvalas põles mets.

Pühapäewal, 12. skp. süttis kella 4—5 wahel Tõrwala metskonnas osa metsa põlema. Metsalank, wis tule ohwriks langes, on pool hektaari suur ja asub Tõrwala sadamast umbes 3 km. Narwa poole. Suure waewaga suutsid ümberkaudsed külaelanikud, kes suitsu ja leekisid märgates kohale olid ruttanud, tulele piiri panna. Kustutamistöö oli õige raske, kuna maapind oli kaetud kuiwade puukoorte- ja samblaga. Kustutustööde lõppedes jäeti koha peale walwe, et ära hoida suuremat õnnetust. Süttimise põhjus on teadmata, wõib waid hooletust tulega ümberkäimist oletada. Ärapõlenud metsalank kuulus riigile ning kahju suurus on weel kindlaks tegemata.

Laulatus merel.

Mitte selleks, et uut rekordi püstitada, nagu hiljuti Ameerikas wee all ja õhus peetud laulatusel, waid hädasunnil pühitses hiljuti keegi norra pruutpaar pulmi mootorpaadis.

Norra tankurit saabus Hulli sadamasse, et päew hiljem Ida-Aasiasse edasi sõita. Laewa esimene tüürimees oli kihlatud noore norralannaga. Ta leppis mõrsjaga kokku, et laulatus sünnib laewa peatuse ajal Hullis ja palus mõrsjat telegraafiteel selleks päewaks Hulli sõita.

Ta aga ei teadnud, et inglise seaduse järele pruutpaar wähemalt neliteist päewa inglise pinnal peab wiibima, et seal laulatada saada. Kuid kitsikusest leiti pääsetee. Üüriti wäike mootorpaat, milles wõtsid aset pruutpaar, õpetaja ja kaks tunnistajat. Paat sõitis merele ja jõudnud üle briti territoriaalwete kolmemiilipiirist, täideti laulatustseremonii.

Hektaar metsa tuleroaks.

Läinud pühapäewa õhtul hakkas põlema Narwajõe ülemjooksul Skarjatina ja Kose walla piiril segamets, mis kuulub kohalikkudele taluniikudele. Esmaspäewa hommikuks oli tulele lõplikult pandud piir. Tuleroaks langes hektaar noort metsa. Millest tuli alguse, sai pole selgunud.

Teadaanne. Oleme avanud **Jõhvis,** Turu plats nr. 7. **K.-M. VILLERS'i** juures oma vabriku saaduste müügikoha, ning soovitame vabriku hindadega

Kaluri niiti
Kingsepa niiti
Sidumise niiti
Voodilina riiet

Pesuriiet
Laudlinasi
Käterätikud, pleegitud ja pool pleegitud

Kleidi riideid
Vaheriideid
Madratsi riideid
Põranda riideid ja vaipu

Vihmakuue riideid
Tööülikonna riideid
Presente jne. jne.

Narva Linaketramise Manufaktuuri Ühisus.

TEADAANNE.

Narwa 2. jaosk. politseikomissari teadaande põhjal on marutaudis kahtlase koera hammustamisi olnud jälle Kalewiwabriku piirkonnas. Sellepärast on kuulutatud kuni **6. septembrini** 1932 a. Narwa linn, Narwa-Jõesuu alew, Peetri, Auwere-Joala, Narwa ja Kose wallad MARUTAUDIKAHTLASEKS PIIRKONNAKS kuni 15 klm. kauguseni, lugedes Kalewiwabriku piirkonnast,

Narwa kodanikkudele sellest TÄIENDAWALT teatawaks tehes juhib linnawalitsus WEEL KORD tähelepanu wõimaliku koerte ja kasside marutaudi puhkemise hädaohule ja palub tungiwalt täita kõiki ettewaatuse abinõusid sel alal, mis ennemalt juba awaldatud, s o. KOERAD JA KASSID KINNI PIDADA.

Alus: R. T. Nr. 62/63 — 1924. a. § 80.

Narwas, 11. juunil 1932. a. Nr. 1266.

Narwa linnawalitsuse nimel:
A. BACHMANN, abilinnapea.
FR. WERBERG, sekretär.

Suure läbimüügi tõttu võin head kaupa **odavate hindadega müüa.**

Palun võtke vaevaks võrrelda minu hindu ja kauba kvaliteeti.

Suurimas valikus **daamidele**

sukke, sokke, pesu, kaelaschalle, rannamütse j. n. e.

Supeluskostüümid.

Härradele: sokke, **sidemeid**, särke, jalutuskeppe, vihmavarje. Kõiksugu galanterii kaup.

JOH. MUTTIK

Moe, pudu ja pesuäri Joala t. 22.

Ravila „Huene"

Narva-Jõesuus, Luha ja Pargi tän. nurgal.

Ravitakse igasugu

naishaigusi,

reumat, ishiast, gichti, liikmereumat, mitmesugu

kondihaigusi:

konditiisikust, üldist kondistumist, lõikuse tagajärgi, luumurde tagajärgi, südame- ja närvihaigusi.

Haigeid koheldakse suurima hellusе ja südamlikkusega. Hra Huene ühes abikaasaga on ise hommikust õhtuni haigeid põetamas.

Hra Huene kauaaegne kogemus oma erialal on taganud tööle häid tulemusi.

Auto-tarvitajatele

Oldsmobil, luxus-tõldauto **Nr. 4** seisab, wilunud auto-juhi juhtimisel, Teie käsutada, Raekoja platsil.

Telefon 1-77. Austusega **A. Annik.**

Värnitsat,
Terpentiini,
Põrandavärvi,
Põrandalakki,
Emaillakkvärve,
Piirituslakki ja
Polituuri.

Tsinkvalget,
Tinavalget,
Kuld-Ockert,
Tinamenningut,
Rauamenningut ja
Chromvärve.

Maaldriliimi,
Pinsleid,
Spachtleid,
Lehtkulda ja
Pronks-pulvert,
Seinapappi ja
Naelu

Pakub soodsate hindadega. Ehitustarvete kauplus

J. REINBERG Posti t. 57 Kõnetraat 1-85.

N.-Jõesuu

Pansion Jürgenson

ülewiidud endisest asukohast **Mere tän. nr. 3.** **Mugavad, koduselt sisustatud toad. Maitsevad lõunad. Külastajail kasutada suur aed. Tulge ja veenduge!**

Jalanõude **nägusus, vastupidavus** ja **odavus** on ostjaskonna esimeseks nõudeks.

KOGU NARWA eelistab ainult

G. Antipovi

moodsate jalanõudeärist ostetud kaupa.

Suur walik kewad-ja suwemoode

Hinnad odawad!

Paemurd ja paekivi-tööstus — Narvas

A. EESTI

(END. WAKKER)

Tiigi tän. № 23. — Asut. 1892. a.

SUURIM PAETÖÖSTUS EESTIS.

Soowitab ning walmistab suurel ja wäiksel määral:

Trepiastmeid wälis- ja sisetreppidele,
Põrandaplaate,
Paneel-katteid (trotuaarkive) tahutuid ja tahumata,
Kalmistu aedade treppastmeid, alusfriise jne.
Sokelkive. Ehituskive.

Töö korralik ja kiire. Hinnad alandatud.

Meie murrust saadud kivi on vastupidavam teres Eestis külmale, kuumale, vihmale ja tuultele.

Aurulaevandus

A. Kotschnew

Narva — Narva-Jõesuu

Aurulaewa sõiduplaan 5. juunini kuni muutmiseni.

Äripäewadel

Narva-Jõesuust:	Narvast:
kell 6.45 h.	kell 8.40 h.
„ 7.50 h.	„ 11.30 h.
„ 10.45 h.	„ 14.15 p.l.
„ 12.45 l.	„ 15.30 p.l.
„ 16.20 p.l.	„ 17.50* õ.
„ 20.30 õ.	„ 21.40 õ.

* Laupäewadel ja pühade eelpäewadel kell 18.

Pühap. ja pühadel

Narva-Jõesuust:	Narvast:
kell 7.30 h.	kell 8.45 h.
„ 8.30 h.	„ 10.— h.
„ 11.10 h.	„ 12.20 p.
„ 12.45 p.	„ 14.15 p.l.
„ 16.30 p.l.	„ 17.35 p.l.
„ 18.15 õ.	„ 19.20 õ.
„ 19.— õ.	„ 20.10 õ.
„ 22,30 õ.	„ 21.35 õ.

SÕIDUHIND: 1. kl. 40 sn., 2. kl. 25 sn., sõjawäelased liitrite ettenäitamisel: 1. kl. 20 sn., 2. kl. 13 sn., lapsed ja kooliõpilased (kooliaja kestwusel) 1. kl. 20 sn., 2. kl 10 sn. Narva — Tõrvala (Smolka): 1. kl. 30 sn., 2. kl. 20 sn. Narva — Riigi: 1. kl. 25 sn., 2. kl. 15 s. N.-Jõesuu — Jaht-klubi 10 sn. Kohalikkudele ekskursantidele (mitte wähem kui 20 inimest) hinnaalandus 20 prots., sissesõitnud wõõrastele — sõiduhind hinnaalanduseta. Bagash 10 kilogr. 12 sn. Koerad ja jalgrattad à 10 sn.

Narva-Jõesuu suvitusraiooni tsentrumis üürile anda suveks

2 möbleeritud suvilat

Suvitajatel kasutada **suured aiad**, jääkelder, pesuköök ja saun Tulla N.-J., Kesk tän. nr 7.

suur suvila

tervelt või tubade viisi (erasissekäiguga) väljaüürida soodsatel tingimustel N.-Jõesuu pargi ääres, kuurhoone lähedal. Toad avarad ja päikesepaistelised. N.-J. Luha tän. nr. 28. L. Käärid

Suvehooajaks üürile anda häädel tingimustel N.-Jõesuus **mere ääres** supelraiooni kohal

nägus suvila

kahe suure verandaga ja aia kasutamisega. Üürimine võimalik ka tubade viisi. Toad korralikult möbleeritud. N.-Jõesuu Aia tän. nr. 29 (Supeluse tän 1.)

Dr. Maria Heinrichsen-Kuusin

Nais-, sugu- ja sisehaigused

Vastuvõtmine juuni kuus Esmaspäewadel, kesknädalatel ja reedel kella 5½—7½ õht. Joala tän. nr. 19 Sinka m., Juhkentali apteegi kõrval).

Esmaspäewal, 13. skp. hommikul tulnud

rebane

Omanik wõib kätte saada Narwas, Wiru tän. 7. J. Ärtis'e pagariärist.

Autobussi suwine sõiduplaan

11. juunist kuni muutmiseni.

Peetri pl. — Torni pl. — Linavabriku värav.

Äripäewadel

Peetri pl.	Linavabrik
Kell 7.55	kell 8.30
„ 10.	„ 10.30
„ 14.45	„ 15.03

Pühapäewadel ja pühadel

Peetri pl.	Linavabrik
kell 9.15	kell 9.30
„ 14.45	„ 15.03
„ 20.	„ 20.20

Peetri pl. — Hermanni tn. — Vestervalli tn. — Kraavi tn. — Lai tn.— Sepa tn.— Surnuaia tn.— Siivertsi surnuaed (Peetri kog.)

Pühapäewadel ja pühadel

Peetri pl.	Siivertsi
kell 9.45	kell 10
„ 12.45	„ 13
„ 14.30	„ 15

Ainult **heade** ilmadega. Surnuaia pühadel wahetpidamata ühendus. Tarwiduse korral lisasõidud wäljaspool sõiduplaani.

Peetri pl. — Kreenholm — Kulgu sadam.

Äripäewadel

Peetri pl.	Kulgu s.
kell 13.45	kell 14.

Pühapäewadel

Peetri pl.	Kulgu s.
kell 8.45	kell 9.

Peetri pl. — Kreenholm

Äripäewadel

Peetri pl.	Kreenholm
kell 13 45	kell 14.05

Pühapäewadel

Peetri pl.	Kreenholm
kell 8.45	kell 9.05

23. juunist kuni muutmiseni.

Raudtee jaam — Peetri pl. — Laeva sadam.

Raudteejaamast	Laeva sadamast
kell 7.50	kell 21.35
„ 13.50	
„ 20.35	

Liinipidaja **J. Paap.** Kõnetr. Nr. 10.

Waskkiwrimehi Tapal.

Tuletõrje liidu juhatusse waliti Paul Hauswalter Narwast.—Mihkel Speek waliti tuletõrje määrustiku-komisjoni.

Läinud laupäewal ja pühapäewal Tapal peetud Eesti tuletõrje liidu peakoosolekust ja peameestepäewast wõttis osa Narwast ka kohalikkude seltsíde peamehi, abisid ja esimehi, arwult 26. — Peameestepäewal, laupäewal, esineti rea referaatidega ning Tapa ja ümbruskonna pritsimeeste-seltsíde meeskonnad demonstreerisid Tapa turuplatsil tuletõrje-abinõude käsitamist.

Pühapäewal peetud liidu peakoosolekul waliti Narwa linna tuletõrje-seltsi abiesimees Paul Hauswalter 140 häälega tuletõrje liidu juhatusse. Üldse oli peakoosolekul 194 saadikut. Weel waliti narwalane Mihkel Speek komisjoni, kelle ülesandes jääb tuletõrje teenistuse-määrustiku wäljatöötamine.

Ülsiasjalisema kirjutise tuletõrje liidu peakoosoleku kohta toome järgmises numbris.

Tallinna ‚Kalev'-Narva ‚Võitleja' 3:0 (2:0)

„Wõitleja" wisa wastupanek eksmeistrile.

Pühapäewal wõistles Narwa „Wõitleja" Tallinnas sealse „Kalewiga". Pea ennustasid pealinna palliteadlased „Kalewi" wõitu. Wõistlus peeti staadioni murul; wahekohtunikuks oli Reinans. „Wõitleja" wärwe kaitsesid Sang, Kodaniberg, Waldhoff, Roop, Kalwi, Lääts, Loddes, Elland, Aks, Böckler ja Reismann, seega wana weteran Elland oli jõllegi oma seltsi eest wäljas. Suur wäli ja esmakordne esinemine pealinnas toowad nagu kohmetust „Wõitleja" noortesse mängijatesse, kuna „Kalew" algab kohe tugewa presſiga

Tulemusena 5. minutil põrutab Gerasimow esimese palli „Wõitleja" wõrku, Sang heidab küll end palli järele, kuid ei küüni head lööki tõrjuma. Siit peale muutub „Wõitleja" aktiiwsemaks. Kaitse töötab laitmatult, ka eduriwi teeb söite wastase wärawa alla, kuid pealelõögid ei taha õnnestuda.

20 minutil märgib „Kalew" teise wärawa oma kontosse — wärav tuli tuule ja õnne soodustusel. 2:0 minnakse poolajale.

Teisel poolajal teeb „Wõitleja" kõik, „kätte maksta". On tihtipeale ülekaalus, pealtwaatajaskonna poolehoid kaldub narwalaste poole, kuid õnn ei ole seekord „Wõitleja" poolt. Mängu wiimasel minutil saawutab „Kalew" kolmanda ja wiimase wärawa enda kasuks.

„Wõitleja" saawutus, arwestades olusid ja eriti mängijate nooruſt ning kogenematuſt, on kõigiti rahuldaw.

Loodame, et sügisel räägib „Wõitleja" juba palju mõjukamalt kaasa liidu esiwõistlustel.

Wastutaw toimetaja Hans Lill Wäljaandja K.-Ü.-Ü. „Põhja-Eesti"
K.-Ü.-Ü. „Põhja Eesti" trükk. 1932.